

CHUYỆN CÁ LÚ TRÊN SÔNG CỔ CÒ

Ở xã Thanh Thới Thuận, huyện Trần Đề, tỉnh Sóc Trăng, ông Út Nhi và ông Tư Giàu là hai người hàng xóm lâu năm, cùng gắn bó với nghề đánh bắt cá trên sông Cổ Cò. Mặc dù không có giấy tờ sở hữu, nhưng bao đời nay, họ vẫn ngầm thỏa thuận mỗi người có một khu vực riêng để đặt lú.

Tuy nhiên, năm nay, lượng cá trên sông giảm mạnh, khiến cuộc sống của người dân bấp bênh hơn bao giờ hết. Trong bối cảnh đó, ông Tư Giàu - vì muốn kiếm thêm thu nhập đã lén đặt thêm mấy cái lú gần khu vực của ông Út Nhi, hy vọng gom thêm được nhiều cá hơn.

Một sáng sớm, khi chèo ghe ra thăm lú, ông Út Nhi phát hiện một dãy lú mới ngay luồng cá của mình. Ông liền nổi giận, nghi ngờ ngay ông Tư Giàu. Không chờ đợi, ông chống ghe vào bờ, bước thẳng qua nhà ông Tư, mặt hầm hầm: Tư Giàu! Ông làm ăn kiểu gì vậy? Lú của ông sao không đặt chỗ khác mà lại xâm vào chỗ của tôi, ông tính giành hết cá của tôi à?

Ông Tư Giàu đang sửa lưới trước nhà, ngẩng lên bức bối: Nói cái gì vậy ông Út Nhi? Sông của chung, ai đặt lú chỗ nào thì kệ người ta chứ! Ông độc quyền được à?

Ông Út Nhi hậm hực: Tôi không cấm ai đặt lú, nhưng đây là chỗ của tôi từ trước đến nay! Ông chơi kiểu này, khác nào phá chén cơm của tôi?

Ông Tư Giàu gằn giọng, cười nhạt, giọng đầy thách thức: Ông nói nghe hay quá hén... Vậy thì ông có giấy tờ gì chứng minh đây là chỗ của ông không? Luật nào nói ông đặt lú trước là của ông?

Không ai chịu nhường ai, cả hai lời qua tiếng lại ngày một lớn tiếng hơn. Một số người dân trong xóm kéo đến xem, nhiều người cũng bức xúc vì tranh chấp này ảnh hưởng đến sinh kế chung của họ. Không kiềm chế được, ông Út Nhi tức giận đẩy mạnh ông Tư. Ông Tư cũng không vừa, giật lấy cây sào dựng bên vách, hùng hổ xông lên... May mà có bà con chạy vào can ngăn, không thì đã xảy ra ẩu đả... Cuối cùng, hai bên quyết định kéo nhau lên UBND xã để nhờ chính quyền phân xử.

Nhận thấy sự việc có dấu hiệu căng thẳng, Chủ tịch UBND xã đã giao cho Tổ hòa giải cơ sở đứng ra giải quyết. Thành phần tổ hòa giải gồm:

- Ông Hai Thân - Bí thư chi bộ ấp - Tổ trưởng Tổ hòa giải, người có nhiều kinh nghiệm trong giải quyết tranh chấp ở địa phương.

- Ông Ba Lợi - Chi hội Nông dân ấp - thành viên Tổ hòa giải, người hiểu rõ về tình hình sông nước và quy định liên quan đến nghề cá.

- Bà Năm Liễu - Chi hội trưởng Hội Phụ nữ - thành viên Tổ hòa giải, có tài ăn nói khéo léo, thường giúp giải quyết những xích mích trong xóm ấp.

Buổi hòa giải diễn ra ngay tại Nhà văn hóa ấp với sự chứng kiến của một số người dân. Ngay từ đầu, cả ông Út Nhi và ông Tư Giàu đều không ai chịu nhường ai, liên tục cắt lời nhau, gay gắt đổ lỗi cho đối phương.

Tổ hòa giải không vội vàng phán xét, mà kiên nhẫn lắng nghe từng bên trình bày. Sau đó, ông Hai Thân chậm rãi lên tiếng: Hai ông đã làm hàng xóm bao nhiêu năm nay, từng giúp đỡ nhau bao lần trong những mùa nước lớn. Giờ chỉ vì mấy cái lú mà trở mặt thành thù, có đáng không?

Bà Năm Liễu cũng nhẹ nhàng nói: Mấy ông thử nghĩ coi, đánh nhau thì ai được lợi? Vừa mất tình làng nghĩa xóm, lại còn ảnh hưởng đến con cháu nữa. Mà rồi chính quyền đâu có để mặc chuyện này, vi phạm pháp luật là không ai thoát được trách nhiệm đâu!

Thấy cả hai vẫn chưa nguôi giận, ông Ba Lợi liền lấy ra một sơ đồ dòng chảy con sông, phân tích cặn kẽ: Theo Luật Thủy sản 2017, việc đặt lú phải tuân thủ nguyên tắc không cản trở giao thông thủy và không gây tranh chấp. Ở đây, lú của ông Tư Giàu lại chặn ngay đường cá đi vào lú của ông Út Nhi, nên việc ông Út bức xúc là có lý. Tuy nhiên, cũng phải nhìn nhận rằng ông Tư Giàu đặt lú trên sông không có bằng chứng nào, nên ông ấy cũng không hoàn toàn sai.

Sau khi phân tích lý lẽ hai bên, ông Hai Thân đưa ra đề xuất:

- Ông Tư Giàu phải dời lú ra xa khu vực đánh bắt của ông Út Nhi, tránh cản trở nguồn cá.

- Hai bên cùng xác định lại ranh giới đặt lú, có sự giám sát của chính quyền địa phương và bà con lối xóm.

- Tổ hòa giải sẽ đề xuất chính quyền xã sẽ tổ chức cuộc họp với các hộ dân đánh cá để thống nhất quy tắc chung, tránh tranh chấp về sau.

Lúc đầu, ông Tư Giàu vẫn chưa chịu, nhưng khi thấy nhiều người trong làng ủng hộ giải pháp này, cộng thêm lời khuyên của ông Ba Lợi rằng “Giờ mất chút cá nhưng giữ được tình làng, vẫn hơn cãi lộn cả đời”, ông Tư mới xuôi xuôi. Cuối cùng, sau gần hai tiếng căng thẳng, hai ông cũng chịu bắt tay giảng hòa.

Sau buổi hòa giải, Tổ hòa giải lập biên bản cam kết giữa hai bên, có sự chứng kiến của bà con. Một tuần sau, ông Tư Giàu đã di dời lú đến vị trí phù hợp hơn. Hai ông dần dần hòa thuận trở lại. Thậm chí, vào những mùa cá ít, họ còn hỗ trợ nhau trong việc đánh bắt.

Nhờ sự khéo léo của Tổ hòa giải, vụ tranh chấp không chỉ được giải quyết êm đẹp mà còn giúp cộng đồng hiểu rõ hơn về luật lệ, tránh những mâu thuẫn không đáng có trong tương lai./.